

věc ve smyslu § 1 j. n., dlužno v každém konkrétním případě přihlédnouti k tomu, jak se uplatněný nárok jeví podle tvrzených právních skutečností, z nichž se nárok dovozuje. V souzeném případě se žalující strana opírá výlučně jenom o nález nejvyššího správního soudu z února 1935, který jí upřel legitimaci ke stížnosti z toho formálního důvodu, že správní akt podle svého znění směřuje proti jiné právní osobě a nikoli proti stěžovatelům. Tím ovšem byla vyřízena pravoplatně jenom otázka legitimace ke stížnosti, ale nebyly řešeny otázky, zda poplatkový dluh, který žalující strana zaplatila, byl s věcného hlediska cizím dluhem, což by bylo prvním předpokladem nároku obdobného § 1431 obč. zák. Dlužno tu přihlédnouti k přednesu samé žalující strany, podle něhož šlo skutečně o poplatek z právního jednání, kterého se žalující strana zúčastnila, že platební příkaz, ačkoliv se formálně týkal útvaru, který prý neexistuje (což ani jí nemohlo ujíti), z věcných důvodů vzala v odpor, že pak poplatek dokonce sama zaplatila, z čehož přece dlužno usouditi, že sama uznávala právní souvislost mezi platebním příkazem a z něho prýstící platební povinností na straně jedné a sebou samou a nepřímo sama připouštěla, že v platebním příkazu je nedopatřením jenom nepřesné nebo formálně nesprávné označení poplatníka, který je k placení věcně povinen a proti němuž vlastně platební příkaz směřuje. Zkoumati právní dosah těchto otázek, jež by musely býti vzaty v úvahu, a jejich účinek na právní moc platebního rozkazu a jemu následujícího placení, není však povolán soud; v nich nejde o věc občanskoprávní.

Čís. 15183.

Advokát jako zástupce chudé strany může žádati na svém klientu doplacení své odměny jen při odnětí práva chudých podle § 68, odst. 2 c. ř. s., nikoliv také při vyslovení zániku práva chudých podle § 68, odst. 1 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 8. května 1936, Rv I 1173/34.)

Žalobce byl usnesením krajského soudu v P. ze dne 12. listopadu 1930 ustanoven, by bezplatně zastupoval nezletilé žalované ve sporech proti jisté pojišťovně, jež pro žalované skončil úspěšně; zažalované pohledávky byly pojišťovnou pro žalované žalobci odevzdány a jím složeny u okresního soudu v H. Usnesením vrchního soudu v P. ze dne 24. května 1933 bylo vysloveno, že p r o b u d o u c n o s t zaniká práva chudých žalované straně povolené a že se žalobce dalšího bezplatného zastupování žalované strany zprošťuje. Pokud pak se žalobce domáhal toho, aby zánik práva chudých byl vysloven i pro minulost, pro celý spor v první i v druhé stolici, byl jeho návrh zamítnut s poukazem, že nejde o případ § 69 c. ř. s. Žalobce má za to, že jsa ustanoven zástupcem chudých má nárok na zaplacení palmárního účtu. Zastupování takové jest jen prozatím bezplatné (§ 64, odst. 3 c. ř. s.) a nárok na toto za-

stoupení zaniká změnou majetkových poměrů strany. Domáhá se proto žalobou zaplacení palmárního účtu. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Podle § 71 c. ř. s. může soud, nastanou-li podmínky pro dodatečné odnětí práva chudých, na návrh účastníka přidržeti stranu, která požívala práva chudých, i k doplacení odměny advokáta, a pravoplatné soudní usnesení o tom jest vykonatelné na jmění této strany, takže již tím je získán exekuční titul. Z tohoto ustanovení nižší soudy (v souhlasu s § 68, odst. 2 c. ř. s. a s motivy k § 68 c. ř. s.) správně usoudily, že podle předpisů civilního řádu soudního jsou účinky zániku práva chudých (§ 68, odst. 1 c. ř. s.) a odnětí práva chudých (§ 68, odst. 2 c. ř. s.) různé, a že vysloven-li jen zánik práva chudých, není strana dříve právo chudých mající povinna doplácti to, od čeho byla dosud osvobozena, že však, bylo-li jí právo chudých odňato, je k tomu povinna. Mínění dovolatelského, že opak vyplývá z toho, že se advokát podle § 64 čís. 3 c. ř. s. zřizuje jen k prozatímně bezplatnému hájení práv chudé strany, není správné. Vždyť advokátu chudé strany jest vždy vyhrazena možnost, aby po úspěšném skončení sporu náhradu své odměny a svých výdajů si podle § 70 c. ř. s. vybral přímo u odpůrce. Také v případě odnětí práva chudých může advokát podle § 71 c. ř. s. žádati, aby strana byla přidržena k zaplacení jeho odměny. Podle § 16, posl. odst. adv. ř. má advokát dokonce i právo, nabude-li chudá strana z procesu, ve kterém byla zastoupena, platebních prostředků (kterýžto předpoklad v souzeném případě splněn není), aby se i na ní samé domáhal odměny. Zastoupení chudé strany jest tedy skutečně jen prozatímně bezplatné, ale v jiném smyslu, než míní dovolatel, a nelze proto z této prozatímnosti usuzovati, že by v každém případě — tedy i při zániku práva chudých — strana musila advokátovi doplatiti odměnu za úkony dříve vykonané, když v § 71 c. ř. s. bylo ustanoveno něco jiného. Předpis § 71 c. ř. s. upravuje nejen řízení, ale také předpoklady pro dodatečné zaplacení advokátských poplatků, totiž odnětí práva chudých podle § 68, odst. 2 c. ř. s., jehož účinky platí ex tunc, kdežto při zániku práva chudých pro změnu v majetkových poměrech strany nastávají účinky ex nunc. Nelze proto souhlasiti s odpovědí ministerstva práv k § 71 c. ř. s. (č. 44/1897 Věstníku), kteréž se dovolává i Neumannův komentář (z roku 1928, str. 605), že prý přes ustanovení tohoto paragrafu může se advokát na své dříve chudé straně domáhati odměny, když nabude jakýmkoliv způsobem majetku. (Ve smyslu zde hájeném také Hora II, str. 102, 103, Sperl: Lehrbuch der bürgerlichen Rechtspflege I/3, str. 747, Petschek: Der Entlohnungsanspruch des Armenanwaltes, str. 19).

Čs. 15184.

Šestiměsíční lhůtu § 933 obč. zák. jest počítati, byla-li věc vrácena k opravě, od nového jejího dodání po opravě.